

مدیریت مصرف خوراک در گاوهای شیرده

گاوهای شیرده باید میزان بالایی ماده خشک (DM) مصرف نمایند تا تولید شیرشان کاهش نیابد. کاهش مصرف ماده خشک (DMI) منجر به کاهش تولید شیر، کاهش وزن بدن و کاهش عملکرد تولید مثل می شود. تحقیقات نشان داده است که به ازاء هر پوند افزایش مصرف ماده خشک، تولید شیر دو پوند افزایش می یابد. هر قدر میزان شیر تولیدی بیشتر باشد باید در مصرف ماده خشک دقت بیشتری به عمل آید.

مهمترین عوامل موثر بر مصرف ماده خشک عبارتند از

۱- کیفیت علوفه

۲- تعادل مواد مغذی جیره

۳- روش خوراکدهی

۴- خوش خوراکی جیره

۵- میزان رطوبت جیره

۶- استرس های محیطی

۷- مدیریت خوراکدهی

۱- کیفیت علوفه :

مصرف علوفه با کیفیت میزان بیشتری ماده خشک در مقایسه با علوفه کم کیفیت در اختیار دام قرار می دهد. دلیل آن پایین تر بودن فیبر علوفه های با کیفیت و بالاتر بودن سرعت و میزان هضم این نوع علوفه است. در مقابل علوفه های کم کیفیت دارای سرعت هضم پایینی بوده و مدت زمان بیشتری در شکمبه باقی مانده و در نتیجه ظرفیت شکمبه را محدود می کنند. افزایش غلظت مواد، ممکن است بخشی از کمبودهای ناشی از مصرف علوفه کم کیفیت را جبران نماید. به هر حال افزایش مصرف کنسانتره احتمال ابتلا به اسیدوز و سایر بیماری های متابولیک مرتبط با آن را افزایش می دهد.

۲- تعادل مواد مغذی جیره :

جیره باید به شکلی تنظیم شود که مواد مغذی به نحو متعادلی در آن وجود داشته باشد. به طور معمول گاو جهت تامین انرژی مورد نیاز خود اقدام به مصرف خوراک می نماید. جیره های کم انرژی معمولاً حجیم بوده و

خوراک-های کم کیفیت دارای سرعت هضم پایینی بوده و مدت زمان بیشتری در شکمبه می ماند. به دلیل محدودیت فیزیکی شکمبه، گنجایش آن محدود بوده و به همین دلیل نیز مصرف خوراک دارای محدودیت است. با افزایش کیفیت جیره، غلظت انرژی و قابلیت هضم آن افزایش می یابد. در یک سطح تولید مشخص، هر قدر میزان انرژی خوراک کاهش یابد میزان مصرف آن خوراک افزایش می یابد برعکس این موضوع نیز صادق است یعنی هر چه میزان انرژی خوراک افزایش یابد میزان مصرف آن کاهش می یابد. جیره گاوهای شیری باید دارای ۲۱-۱۹ درصد الیاف نامحلول در شوینده خنثی (NDF) و ۴۲-۳۵ درصد الیاف نامحلول در شوینده اسیدی (ADF) باشد. همچنین پروتئین خام جیره نباید بیشتر از ۱۹ درصد ماده خشک باشد. مصرف بالای پروتئین غیر قابل تجزیه سبب محدود نمودن تولید پروتئین میکربی و قابلیت هضم جیره می شود. غلظت بالای مواد معدنی جیره به ویژه نمک و سولفور مصرف جیره را محدود می کنند.

۳- روش خوراک دهی:

جیره کاملاً مخلوط (TMR) در مقایسه با خوراک های غیر مخلوط سبب افزایش مصرف ماده خشک می شود. مصرف بالای کنسانتره به دلیل کاهش PH شکمبه و در نتیجه ایجاد اسیدوز شکمبه، مصرف خوراک را کاهش می دهد. وقتی که گاو در مصرف خوراک به ویژه سیلو و علف خشک آزاد باشد نمی تواند مصرف جیره را به شکلی متعادل مصرف نماید اما در جیره کاملاً مخلوط حق انتخاب از دام سلب شده و در نتیجه بازدهی خوراک بیشتر می باشد .

۴- خوش خوراکی:

طعم خوراک می تواند اثر تحریک کننده یا منفی بر مصرف خوراک داشته باشد. خوراک هایی نظیر فرآورده های فرعی دامی، اوره، خوراک های خشک و دارای گرد و غبار طعم مطبوعی نداشته و سبب کاهش مصرف خوراک می شوند. خوراک های دیگری نظیر ملاس، دانه های تقطیری و گلو تن ذرت خوش طعم بوده و مصرف را افزایش می دهند. در شرایط خاص ممکن است افزودن مواد خوراکی خوش طعم به جیره ضرورت داشته باشد .

۵- میزان رطوبت:

اگر رطوبت جیره بیش از ۵۰٪ باشد مصرف ماده خشک کاهش می یابد. برعکس، اضافه نمودن آب به جیره های خیلی خشک سبب کاهش گرد و غبار جیره و نرم شدن آن و در نتیجه افزایش مصرف ماده خشک می

شود. آب تازه و تمیز باید همیشه در اختیار گاو باشد. گاوها معمولاً نیم گالن آب به ازاء هر پوند شیر تولیدی مصرف می-کنند. محدود نمودن مصرف آب سبب کاهش مصرف ماده خشک و همچنین کاهش تولید شیر می شود.

۶- استرس های محیطی :

درجه حرارت محیط براحتیاجات نگهداری، تولید شیر و مصرف ماده خشک موثر است. با افزایش درجه حرارت نیاز نگهداری افزایش می یابد زیرا با افزایش حرارت بخشی از انرژی به شکل حرارت از بدن دفع می شود. برای تامین انرژی مورد نیاز برای حفظ تولید شیر، گاو باید ماده خشک بیشتری مصرف نماید. به هر حال با افزایش حرارت و رطوبت مصرف ماده خشک کاهش و مصرف آب افزایش می یابد. گاو از این طریق (کاهش مصرف خوراک و افزایش مصرف آب) به خنک کردن بدن خود کمک می کند. میزان کاهش مصرف خوراک بستگی به میزان حرارت و رطوبت دارد. در چنین شرایطی که به علت استرس حرارتی مصرف جیره کاهش می یابد برای جلوگیری از کاهش تولید شیر باید غلظت مواد مغذی جیره را افزایش داد. در اغلب موارد غلظت فیبر جیره کاهش و میزان کنسانتره جیره افزایش می یابد. علوفه های با کیفیت در هنگام هضم حرارت کمتری تولید می کنند بنابراین در شرایط گرمایی حتی الامکان باید از علوفه های با کیفیت استفاده کرد. افزایش غلظت سدیم (۰/۴-۰/۶ درصد ماده خشک)، پتاسیم (۱/۶-۱/۵ درصد ماده خشک) و منیزیم (۰/۳۵-۰/۳۰ درصد ماده خشک) در شرایط استرس گرمایی سبب کاهش تبعات منفی گرما و افزایش تولید شیر می شود. کاهش دما از طریق تبخیر سبب کاهش استرس حرارتی و در نتیجه مانع کاهش مصرف خوراک و تولید شیر می شود. در تحقیقات انجام شده توسط Kentucky خنک نمودن محیط سبب افزایش ۹/۲ درصدی مصرف خوراک و ۱۵/۸ درصدی تولید شیر شد.

۷- مدیریت خوراکدهی :

مدیریت خوراکدهی مهمترین عامل اثرگذار بر مصرف آن است. چندین اصل مهم مدیریتی در خوراکدهی وجود دارد که می توانند سبب افزایش تولید شیر شوند:

۱- در دسترس بودن خوراک تازه بلافاصله بعد از شیردوشی. بعد از شیردوشی گاو گرسنه بوده و بیش از هر زمان دیگری غذا می خورد.

۲- دادن چند بار خوراک در روز به ویژه در فصل گرما. گاوها رغبت بیشتری به خوراک تازه دارند تا

خوراکی که دارای ضایعات و پسمانده های قبلی خوراک باشد.

۳- تمیز نمودن روزانه آخور. خوراک های تازه دارای فساد و ضایعات کمتری در مقایسه با خوراک های غیر تازه بوده و گاو با اشتهای بیشتری آن را می خورد.

۴- زیرو رو نمودن (چرخاندن) خوراک در داخل آخور

۵- اندازه گیری رطوبت خوراک و رساندن رطوبت آن به حد نرمال بطوریکه خوراک بیش از حد مرطوب یا خشک نباشد.

۶- تامین آب کافی، تازه، تمیز برای گاو

۷- تامین نور به میزان ۱۸-۱۶ ساعت در روز در محل خوراک دهی. تحقیقات نشان داده است که این موضوع سبب افزایش مصرف خوراک می شود.

۸- پاکیزه نگهداشتن سم و پای گاو و اتخاذ تدابیر لازم برای جلوگیری از آسیب دیدن سم و پا. گاوهایی که دارای لنگش بوده توانایی حرکت به سمت آخور را نداشته یا اینکه به زحمت به سمت آخور حرکت نموده و در نتیجه مصرف خوراک کاهش می یابد.

۹- استفاده از بافرهایی نظیر بیکربنات سدیم و اکسید منیزیم در جیره هایی که دارای میزان بالایی سیلو یا کنسانتره می باشند.

خلاصه آنکه :

مصرف ماده خشک یکی از مهمترین عوامل موثر بر تولید شیر است. پرورش دهندگان گاو شیری باید به طور دائم مصرف ماده خشک در گاوداری را کنترل و مدیریت نموده و عواملی را که باعث افزایش مصرف خوراک می شود به خوبی شناخته و عملی نمایند. درک عواملی که باعث کاهش مصرف خوراک می شوند می تواند به تصمیم گیری صحیح در این زمینه کمک نماید. در هر صورت تولید شیر رابطه بسیار نزدیک و تنگاتنگی با مصرف خوراک دارد.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.